

Аналіз діяльності кредитних спілок України та КС-членів ВАКС за I квартал 2015 року

Проаналізувавши динаміку показників у січні—березні 2015 року, ВАКС констатує напружену ситуацію на ринку кредитної кооперації України, що є наслідком погіршення ринкових очікувань економічних суб'єктів на фоні суспільно-політичних подій.

За даними Нацкомфінпослуг станом на 31.03.2015 р. на ринку кредитної кооперації зареєстровано 589 кредитних спілок, з яких 133 (23 %) кредитні спілки-члени ВАКС.

Спостерігається значне зменшення користувачів фінансових послуг кредитних спілок як асоціації, так і кредитних спілок України. Станом на 31.03.2015 р. кількість членів кредитних спілок України становила 826 тис. осіб, що на 146,1 тис. (15 %) менше, ніж за відповідний період 2014 року. Також стало менше членів кредитних спілок України, які мають діючі кредитні договори, — з 229,3 тис. їх кількість впала до 177,9 тис. осіб, і членів кредитних спілок, які мають внески (вклади) на депозитних рахунках, — з 37,5 тис. до 28,4 тис. осіб. При цьому, за даними ВАКС, загальна кількість членів асоціації складає 442 тис. осіб, що сягає 54 % від усього ринку кредитної кооперації. З них:

- 91,5 тис. мають діючі кредитні договори, які складають 52 % всього ринку;
- 17,3 тис. громадян або 61 % від вкладників ринку розмістили свої заощадження у вигляді вкладів.

Доводиться констатувати, що за січень — березень 2015 року в таких складних умовах кредитні спілки на ринку ще втратили 129,4 млн грн (5,5 %) активів, тоді як за цей же період кредитні спілки асоціації втратили лише 33 млн грн (3,8 %) активів.

Станом на 31.03.2015 р. загальний обсяг активів кредитних спілок України становить 2 209,6 млн грн, що на 18,6 % (506,5 млн грн) менше порівняно з показником відповідного періоду минулого року (станом на 31.03.2014 — 2 716,1 млн грн). При цьому частка активів кредитних спілок-членів ВАКС зросла та станом на 31.03.2015 року сягає 37,3 %, тоді як станом на 31.03.2014 року цей показник складав лише 33,9 %.

Аналогічна тенденція спостерігається з кредитним портфелем кредитних спілок України. Станом на 31.03.2015 р. кредити, надані кредитними спілками ринку, сягнули 1 968,6 млн грн, що на 21,1 % менше порівняно з показником станом на аналогічний період попереднього року. За цей же період кредитний портфель у кредитних спілках-членах ВАКС зменшився на 4,9 % і станом на 31.03.2015 р. складає 763,0 млн грн (32,2 %) від загального кредитного портфеля кредитної кооперації.

Зауважимо, що обсяг кредитів, наданих членам за січень — березень 2015 року порівняно з аналогічним періодом 2014 року зменшився на 12,7 %. При цьому середній розмір одного

кредиту по Україні зріс і станом на 31.03.2015 р. становить 11,1 тис. грн, порівняно з 10,9 тис. грн станом на 31.03.2014 р.

Найбільш популярними на ринку є кредити, надані на споживчі потреби, частка яких становить 62,2 % (1 227,3 млн грн). Водночас, у кредитних спілках асоціації частка споживчих кредитів сягає 61,3 % (468,4 млн грн).

Також слід зазначити, що сума кредитів із порушенням режиму сплати в кредитних спілках України мала тенденцію до збільшення, яка почалася ще з початку 2014 року. Вже станом на 31.03.2015 р. сума прострочених і неповернених кредитів сягнула до 489,7 млн грн, тоді як станом на 31.03.2014 р. цей показник складав 432,1 млн грн. Таким чином, загальна заборгованість за простроченими та неповерненими кредитами в кредитних спілках України склала 24,9 % всього кредитного портфеля ринку.

Водночас, сума кредитів із порушенням режиму сплати в кредитних спілках-членів ВАКС досягла 17,3 % кредитного портфеля.

Та маючи певні проблеми із кредитуванням і поверненням кредитів, спілки стикнулись ще із відчутним відтоком вкладів. Зокрема, за січень — березень 2015 року сума внесків (вкладів) на депозитних рахунках кредитних спілок України зменшилась на 21,3 млн грн (на 2,1 %), тоді як у 2014 році депозитний портфель спілок «схуд» на 297,8 млн грн (23,1 %). Станом на 31.03.2015 р. депозитний портфель кредитних спілок України складає 968,6 млн грн. Середня сума внеску (вкладу) одного вкладника на ринку кредитної кооперації становить 34,1 тис. грн.

У цей час, у кредитних спілках-членах ВАКС депозитний портфель складає 475,1 млн грн, що на 5,6 % менше порівняно з початком 2015 року та на 20 % менше порівняно з показником станом на 31.03.2014 р. Зауважимо, що питома вага внесків (вкладів) на депозитні рахунки кредитних спілок-членів ВАКС займає 49 % всіх вкладів ринку, а середня сума внеску (вкладу) на депозитний рахунок зросла та станом на 31.03.2015 р. склала 27,5 тис. грн.

Варто зазначити, що, не зважаючи на події в країні, капітал кредитних спілок-членів ВАКС і надалі зберігає позитивну динаміку та станом на 31.03.2015 р. складає 278,1 млн грн, що на 4,3 % більше порівняно з аналогічним періодом 2014 року. При цьому 79 % капіталу кредитних спілок-членів ВАКС складає резервний капітал, який є власністю кредитної спілки.

Проте, капітал кредитних спілок України станом на 31.03.2015 становить 966,5 млн грн і порівняно з 31.03.2014 р. зменшився на 239,1 млн грн (на 19,8 %).

Також необхідно звернути увагу на те, що кредитні спілки-члени ВАКС власним капіталом покривають кожен другий гривню вкладу.

Отже, політичні й соціально-економічні події, що відбулися в країні ще на початку 2014 року, сьогодні призвели до економічного спаду. Зниження купівельної та кредитоспроможності українців на фоні девальвації гривні, відтік вкладів (внесків) з депозитних рахунків спілок призвели до погіршення фінансового стану кредитних спілок. Також, за даними асоціації, різке падіння показників відбулося через погіршення економічного становища кредитних спілок Сходу, що в першу чергу зумовлено воєнними діями в регіоні.

Проте, відбувається підвищення капіталізації та зменшення ризиків у діяльності кредитних спілок-членів ВАКС за рахунок зростання капіталу та його складових, а саме резервного й пайового капіталів на фоні зменшення загальної суми капіталу ринку.

Також, задля мінімізації кредитних ризиків, кредитні спілки, підвищивши вимоги до потенційних позичальників і надаючи перевагу позичальникам із позитивною кредитною історією, продовжують працювати в таких складних умовах, аби люди не втратили свої, можливо, останні заощадження та мали можливість отримати у тимчасове користування іноді життєво необхідні кошти.

Крім того, частині Східних кредитних спілок, навіть в умовах війни, постійних перебоїв світла та зв'язку, вдається продовжувати роботу та навіть повертати вкладникам їхні вклади. У першу чергу це стало можливим завдяки дуже високому рівню капіталізації кредитних спілок.

Такий підхід до роботи з боку кредитних спілок забезпечує їхню високу надійність та якість надання фінансових послуг на ринку кредитної кооперації України.

Підготовлено аналітичною службою ВАКС